

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Rajaturvallisuusasiantuntija
Kari Kettunen

13.1.2023

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI POLIISILAIN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa kokoukseensa 17.1.2023 hallituksen esityksestä poliisilain muuttamisesta. Rajavartiolaitoksen esikunta lausuu asiaa seuraavaa:

Rajavartiolaitoksen esikunta pitää hallituksen esitystä ja sen tavoitteita kannatettavana. Rajavartiolaitos on saanut osallistua pakkokeinolain ja esitutkintalain muuttamisesta koskevan hallituksen esityksen HE 217/2022 vp valmisteluun ja edellä mainitulla esityksellä on kiinteä yhteys poliisilain muutosehdotuksiin. Rajavartiolaitos on saanut lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi poliisilain muuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotetut poliisilain salaisia tiedonhankintakeinoja koskevat muutokset ovat vastaavilta osin johdonmukaisia huomioiden hallituksen esityksellä HE 217/2022 vp ehdotettavat muutokset. Sisäministeriö on valmistellut edellä mainitut tarvittavat muutokset ainoastaan poliisin osalta.

Rajavartiolaitoksen osalta salaisista tiedonhankintakeinoista säädetään rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 3 luvussa. Koska poliisilakia koskevassa hallituksen esityksessä ei ole huomioitu rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain vastaavia muutostarpeita, valmistelee sisäministeriön rajavartiolaitos-osasto tarvittavat muutokset Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalakiin. Tämä hallituksen esitys on tarkoitus valmistella siten, että se voitaisiin antaa eduskunnalle viimeistään syysistuntokaudella 2023. Rajavartiolaitosta koskevat lainsäädännön muutokset pyritään toteuttamaan siten, että lainsäädännön erilaisuudesta aiheutuvat haasteet jäisivät mahdollisimman pieniksi.

Se, että Rajavartiolaitoksen vastaavat säädösmuutokset eivät toteudu pakkokeinolain ja poliisilain muutosten kanssa samalla aikataululla, aiheuttaa osin käytännön haasteita.

Salaisten pakkokeinojen käyttöön Rajavartiolaitoksen suorittamassa esitutkinnassa sovelletaan pakkokeinolain 10 lukua Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 4 luvussa säädetyin poikkeuksin. Hallituksen esityksellä HE 217/2022 vp

ehdotettujen pakkokeinolain muutosten tultua voimaan uudet säännökset koskevat myös soveltuvien osien Rajavartiolaikosta. Sen sijaan ehdotettujen poliisilain muutosten tultua voimaan poliisin salaisista tiedonhankintakeinoista säädettäisiin tietyiltä osin eri tavalla kuin Rajavartiolaikoksessa tai Tullissa. Käytännössä esimerkiksi televalvontaan tai tekniseen laitotarkkailuun liittyvät toimenpiteet ja vaatimukset olisivat osin eri viranomaisessa erilaisia. Välivaiheessa salaisten pakkokeinon osalta Rajavartiolaikoksessa noudatettaisiin uutta lainsäädäntöä ja vastavien salaisten tiedonhankintakeinojen noudatetaan nykyisellään voimassa olevaa lainsäädäntöä. Lainsäädännön eroavaisuudet on huomioitava oman toiminnan lisäksi muun ohella myös esitutkintaviranomaisten yhteistoiminnassa ja koulutuksissa.